

Dette er et forslag som vil gjøre det enda vanskeligere og mer kronglete for mennesker som, av mange gyldige og viktige grunner, ønsker å bo i Norge.

Det er allerede i dag, i motsetning til hva man kan få inntrykk av gjennom tabloide fremstillinger i media og hos aktører som ønsker å stramme inn innvandringen til Norge, ikke enkelt å få opphold i Norge. I familieinnvandringsaker må for eksempel partneren til en nordmann kunne dokumentere at den norske ektefellen tjener et visst beløp for å kunne bli økonomisk forsørget (noe som hindrer familier som bor i utlandet i å flytte til Norge før den norske personen i forholdet har fått en jobb med en viss inntekt). En søker må så smøre seg med tålmodighet mens han/hun venter på svar på søknaden om midlertidig oppholdstillatelse, og saksbehandlingstiden for dette tar som regel over et halvt år. I denne tidsperioden har ikke søkeren hverken tillatelse til å jobbe eller begynne på obligatorisk norsk- eller samfunnsfagkurs. At søkeren ikke engang kan starte den obligatoriske språkopplæringen i dette tidsrommet er en sløsing med tid og passiviserende for en innvandrer som ønsker å lære seg språket og integrere seg i samfunnet. Det fører også til høyere kostnader for en familie, som må vente enda lengre før utlendingen kan søke inntektsgivende arbeid. Også for den norske stat innebærer dette tapte skatteinntekter, og sløsing med verdifulle menneskelige ressurser.

Departementet mener i høringsnotatet at tre års opphold i Norge kun gir en "begrenset tilknytning til riket". Mennesker som bor i Norge har nettopp søkt om opphold i Norge fordi de vanligvis allerede har en tilknytning til Norge, eller ønsker å få det. En person med norsk ektefelle og norske barn må for eksempel kunne sies å ha nær tilknytning til riket uavhengig av botid. Enhver lovtekst som kan føre til unødig oppsplitting av familier av byråkrati/formalistiske hensyn er svært uheldig og lite formålstjenestlig. Å flytte målposten fra 3 til 5 år, før man i det hele tatt har mulighet til å søke om permanent oppholdstillatelse, sender videre et signal om at man er grunnleggende skeptisk til mennesker som søker opphold i Norge. Departementets forslag vil faktisk i seg selv kunne svekke "tilknytningen til riket", for mennesker som har gjort en innsats for å etablere seg i Norge. Om man ønsker at mennesker som har flyttet til Norge skal bli godt integrert, må man gi dem muligheten til å lære seg språket, arbeide, og få de nødvendige rettighetene for å være endel av samfunnet på lik linje med andre. En permanent oppholdstillatelse er med på å bidra til dette.

Departementets forslag om innstramming i utlendingsloven og utlendingsforskriften inkluderer også en betydelig innstramming i antall dager man som søker kan være i utlandet i løpet av året, om man ønsker å få innvilget permanent oppholdstillatelse. Dagens ordning medfører allerede redusert handlefrihet for familier, og særlig begrensninger for den søkende som ikke kan ha flere eller lengre opphold i utlandet. Det står i høringsnotatet: "Dette betyr at forslaget, i tillegg til en økning i botiden, innebærer en reduksjon i antallet måneder per år en utlending kan oppholde seg i utlandet uten å miste retten til permanent oppholdstillatelse, fra et gjennomsnitt på i underkant av 2,5 måned per år til i underkant av 1,5 måned per år". En slik innstramming av mulighetene til å reise til utlandet av private eller jobbrelaterte grunner fremstår som gammeldags i en mer og mer globalisert verden. Det er vanskelig å forstå at slike restriksjoner kan bidra positivt til økt tilknytning til Norge. Slike restriksjoner vil derimot kunne ødelegge mulighetene familier har til å opprettholde kontakt med hjemlandet, eller for eksempel takke ja til kortere jobbbopdrag i utlandet.

Dagens prosess frem mot å søke permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap oppleves allerede som unødvendig vanskelig og krevende. Dette forslaget til videre innstramming av

utlendingsloven og utlendingsforskriften oppfattes derfor som et uttrykk for ytterligere mistillit til mennesker som har oppfylt kravene til midlertidig oppholdstillatelse, og som har gode grunner til å ønske å bo i Norge. Forslaget om å øke kravet til botid i Norge før permanent oppholdstillatelse kan innvilges, vil bruke betydelige statlige ressurser (høringsnotatet anslår over 40 mill. kr i året) på å gjøre det enda vanskeligere for nordmenn, deres internasjonale familier, og innvandrere å etablere seg i Norge. Hvis et av hovedmålene med lovendringen er å hindre kriminelle/terrorister permanent oppholdstillatelse, er neppe en generell lovendring som skaper vanskeligheter for nordmenn med utenlandske ektefeller veien å gå. For denne spesielle og meget lille gruppen uønskede innvandrere, vil trolig ikke en økning i botiden være utslagsgivende for hvorvidt de søker opphold i landet. Samtidig vil en økning i botidskravet føre til betydelige ulemper for en langt større gruppe med lovlydige borgere som av gyldige grunner ønsker opphold i landet. Dette er det motsatte av god integrerings- og familiepolitikk.